

УДК 004.9
UDC 004.9

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Червякова В.В., кандидат економічних наук, Національний транспортний університет, м. Київ, Україна, ChervyakovaV@bigmir.net, orcid.org/0000-0003-3568-3836

Червякова Т.І., кандидат технічних наук, Національний транспортний університет, м. Київ, Україна, Cherviakova_T@mail.ru, orcid.org/0000-0002-3672-9173

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES AS A FACTOR OF SOCIAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

Cherviakova V.V., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine, ChervyakovaV@bigmir.net, orcid.org/0000-0003-3568-3836

Cherviakova T.I., Ph.D., National Transport University, Kyiv, Ukraine, Cherviakova_T@mail.ru, orcid.org/0000-0002-3672-9173

ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ФАКТОР СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Червякова В.В., кандидат экономических наук, Национальный транспортный университет, г. Киев, Украина, ChervyakovaV@bigmir.net, orcid.org/0000-0003-3568-3836

Червякова Т.И., кандидат технических наук, Национальный транспортный университет, г. Киев, Украина, Cherviakova_T@mail.ru, orcid.org/0000-0002-3672-9173

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є одним з найбільш важливих чинників стимулювання економічного зростання та розвитку громадянського суспільства, зайнятості населення та розширення конкуренції. Саме рівень технологічного розвитку визначає не лише економічний потенціал країни та якість життя її громадян, а також роль і місце цієї країни в глобальному суспільстві, масштаби та перспективи її економічної та політичної інтеграції в світову спільноту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми. Питанням впливу ІКТ на економічний розвиток країни були присвячені праці таких закордонних та вітчизняних вчених, як Д. Белл, А. Тоффлер, П. Друкер, Я. Жаліло, М. Кастельс, О. Карпенко, Р. Радзівська, Л. Огунсола, К.Князев та інші.

Цілі статті – аналіз розвитку ІКТ в Україні, визначення проблем та розробка заходів щодо їх подолання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Стрімкий розвиток інформаційних технологій зумовлює все більшу взаємозалежність соціально-економічного потенціалу країн і такого загальноприйнятого у світовому співтоваристві показника як рейтинг розвитку ІКТ.

Індекс мережевої готовності (Networked Readiness Index –NRI), який щороку розраховує Всесвітній економічний форум, є ключовим інструментом для оцінки готовності країн використовувати переваги нових технологій і отримувати вигоду від можливостей, зумовлених цифровою революцією. Країни оцінюються за 53 показниками, згрупованими за чотири категоріями[1]: загальні умови для створення і використання технологій (політичне, регуляторне, підприємницьке та інноваційне середовище); мережева готовність в плані інфраструктури ІКТ, доступності та навичок; технології прийняття/використання трьома групами зацікавлених сторін (уряду, приватного сектора, а також приватними особами); економічні та соціальні наслідки нових технологій.

В 2016 році Україна посіла в даному рейтингу 64 місце серед 139 країн світу, піднявшись на 7 сходинок порівно з 2015 роком (рис. 1). Найвищі показники Україна отримала в сфері мережевої готовності (30 місце). Фахівці позитивно оцінюють рівень доступності інформаційно-комунікаційних послуг в Україні (6 місце), зокрема тарифи мобільного зв'язку (48 місце) та доступу в Інтернет (2

місце), навички населення щодо використання ІКТ (33 місце), зокрема якість освітньої системи (54 місце), якість математичної та природничої освіти (38 місце), охоплення населення середньою освітою (51 місце) та рівень грамотності дорослого населення (9 місце), а також стан інфраструктури ІКТ (51 місце), зокрема покриття мобільної мережі (37 місце), виробництво електроенергії (51 місце), обсяг інтернет-трафіку на одного користувача (63 місце), кількість інтернет-серверів на мільйон населення (68 місце).

Рисунок 1 – Рівень розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій в Україні в 2016 році згідно з Індексом мережевої готовності
 Figure 1 – The level of development of information and telecommunication technologies in Ukraine in 2016 according to the Network Readiness Index

Слабкими позиціями України є політичне та регуляторне середовища (113 місце) і рівень використання ІКТ в державному секторі (114 місце). Найгірші показники в сферах незалежності судової системи (131 місце), ефективності регуляторних процедур (123 місце), ефективності правової системи при вирішенні спорів (121 місце), ефективності законодавчих органів влади (120 місце), захисту інтелектуальної власності (120 місце). Автори дослідження негативно оцінюють рівень пріоритетності ІКТ для уряду (122 місце), рівень розвитку урядових онлайн-сервісів (105 місце) та успіхи уряду в просуванні ІКТ (94 місце).

Міжнародний союз електрозв'язку (МСЕ) оцінює поширеність ІКТ та масштаби цифрових розбіжностей між регіонами та країнами через свій щорічний Індекс розвитку ІКТ (ICT Development Index – IDI), який агрегує 11 кількісних показників доступу до ІКТ, використання ІКТ та навичок в області ІКТ [2]. У 2015 і 2016 роках Україна посідала 76 місце серед 175 країн світу, зокрема за рівнем доступу до ІКТ – 71 місце, за ступенем використання ІКТ – 114 місце, за навичками роботи з ІКТ – 11 місце. Фахівці високо оцінюють рівень охоплення населення середньою та вищою освітою, кількість абонентів мобільного зв'язку, швидкість Інтернету. Однак мала кількість користувачів фіксованого та мобільного Інтернету та фіксованого телефонного зв'язку стримують розвиток ІКТ в Україні (рис. 2).

Незважаючи на зазначені стримуючі фактори, ІКТ активно використовуються у фінансово-господарській діяльності вітчизняних суб'єктів підприємницької діяльності. Так, у 2016 році комп'ютери використовували у своїй роботі 95,2% підприємств, з яких 93,5% мали доступ до мережі Інтернет (у 2015 році – 93,2%) (рис. 3) [3].

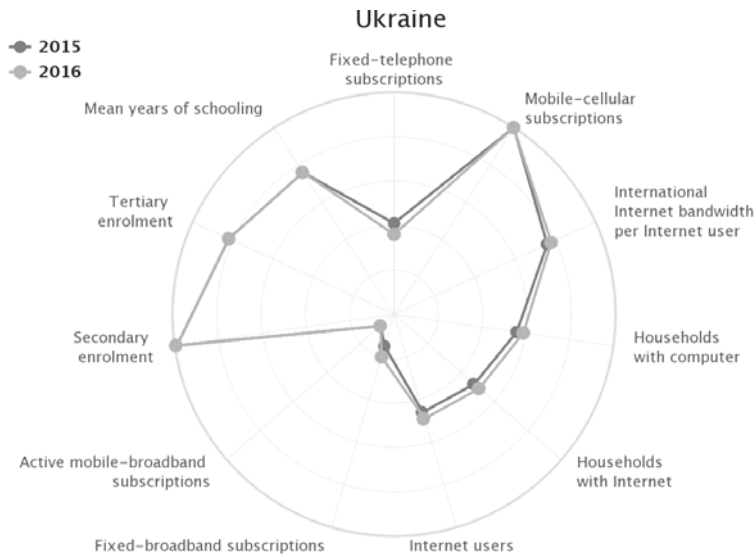

Рисунок 2 – Рівень розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій в Україні в 2016 році згідно з Індексом розвитку ІКТ
 Figure 2 – The level of development of information and telecommunication technologies in Ukraine in 2016 according to the ICT Development Index

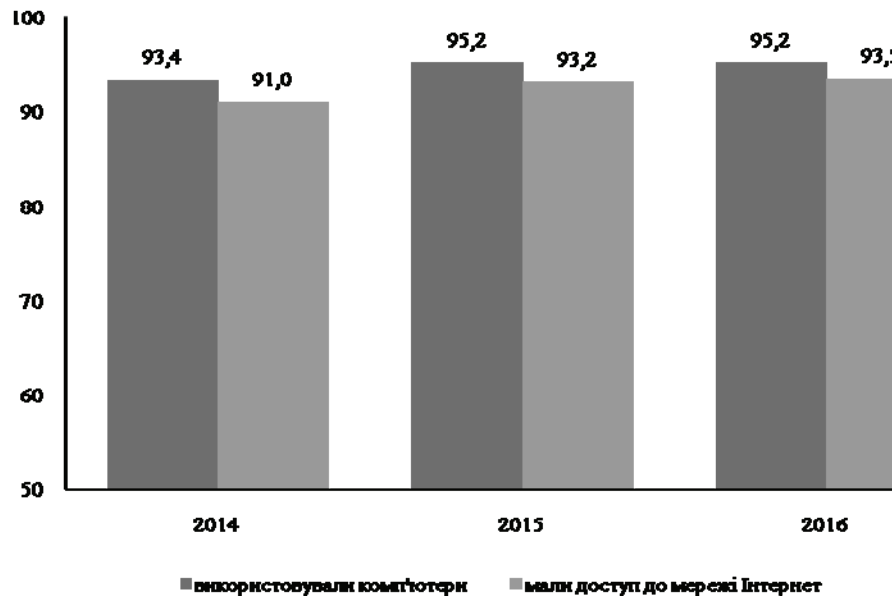

Рисунок 3 – Частка підприємств, які використовували інформаційно-комунікаційні технології (%)
 Figure 3 – Share of enterprises using information and communication technologies (%)

Найвищий рівень комп'ютеризації на підприємствах, що здійснюють діяльність у сфері інформації та телекомунікацій – 98,3%. Високе значення цього показника також у підприємств, що діють у сфері водопостачання; каналізації, поводження з відходами – 98,0%. Найменший рівень комп'ютеризації на підприємствах сфери адміністративного та допоміжного обслуговування – 89,1%.

Кількість підприємств, які користуються мережею Інтранет, у 2016 році склала 65,9%, що майже втричі більше ніж у 2015 році; 62,5% – користуються локальною комп'ютерною мережею; мережу Екстранет має кожне одинадцятье підприємство.

Серед підприємств, що використовують мережу Інтернет, 71,8% підприємств застосовують фіксований ширококутний доступ, кожне третє підприємство – вузькосмуговий доступ і кожне четверте – ширококутне мобільне з'єднання.

Вітчизняні підприємства використовують Інтернет в основному для надсилання чи отримання повідомлень електронною поштою (97%), здійснення банківських операцій (95%), отримання інформації про товари та послуги (86%) та отримання інформації від органів державної влади (78%) (рис. 4).

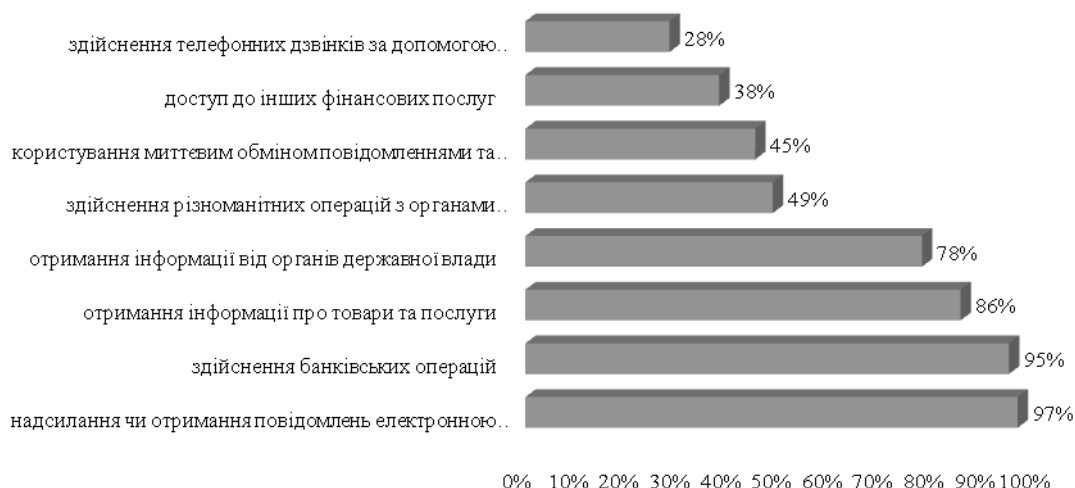

Рисунок 4 – Напрями використання мережі Інтернет підприємствами в Україні в 2016 році
 Figure 4 – Directions of the Internet usage by enterprises in Ukraine in 2016

Водночас можливості веб-сайтів підприємств в Україні досить обмежені і передбачають здебільшого лише обслуговування клієнтів (46%) та посилання на веб-сайт підприємства в соціальних медіа (40%) (рис. 5).

Рисунок 5 – Можливості веб-сайтів вітчизняних підприємств у 2016 році
 Figure 5 – Capabilities of domestic enterprises websites in 2016

Із загальної кількості підприємств, що мали доступ до мережі Інтернет, використовували соціальні мережі – 24,7% (у 2015 році – 17,9%), засоби обміну знаннями – 12,7%, веб-сайт з мультимедійним вмістом – 12,6%, блоги та мікроблоги підприємства – 6,9%. Соціальні медіа зазвичай використовують для представлення підприємства або рекламування його роботи (товарів, послуг) (38%) та співпраці з діловими партнерами або іншими організаціями (31%) (рис. 6).

Суб'єкти підприємницької діяльності в Україні також активно користуються хмарними сервісами, зокрема фінансовими або бухгалтерськими прикладними програмами (59%), електронною поштою (52%) та офісним програмним забезпеченням (46%) (рис. 7).

Рисунок 6 – Напрями використання соціальних медіа на підприємствах в Україні
 Figure 6 – Directions of the social media usage by enterprises in Ukraine

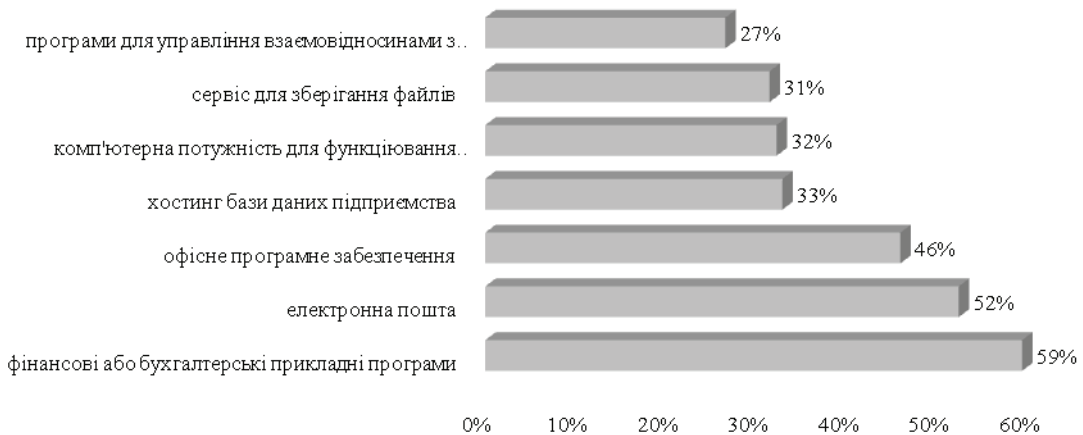

Рисунок 7 – Використання послуг хмарних обчислень підприємствами в Україні в 2016 році
 Figure 7 –The use of cloud computing services by enterprises in Ukraine in 2016

ІКТ активно використовуються не лише в підприємницькій діяльності, а й в сфері державного управління України. Так, за Індексом розвитку електронного урядування (EGDI), який складається Департаментом з економічних і соціальних питань Організації Об'єднаних Націй, Україна посіла 62 сходинку серед 134 країн світу набравши 0,6076 балів та увійшовши до групи країн з високим рівнем розвитку електронного урядування [4]. Підсумкова оцінка визначалась на основі трьох компонентів: людський капітал (0,8390), розвиненість онлайн-сервісів (0,5870) та стан телекомунікаційної інфраструктури (0,3968). Крім того, Україна посіла 32 сходинку з найвищим за всю історію незалежності показником індексу електронної участі (EPI) – 0,7458. Індекс електронної участі (EPI) ґрунтується на тривірневій моделі, яка включає оцінювання використання інтерактивних послуг для надання державою інформації громадянам (e-information); взаємодії та консультацій з громадянами (e-consultation); участі громадян в процесах прийняття державних рішень («e-decision-making»). Найбільших успіхів Україна досягла в сферах електронного консультування – 84,2% та надання інформації онлайн – 76,5%. Однак участь громадян в процесах прийняття державних рішень залишається невисокою – 42,9%.

Подальшому розвитку електронного урядування в Україні може завадити недостатній рівень відкритості публічної інформації через її відсутність або приховування. У міжнародному рейтингу відкритості інформаційних даних Open Data Barometer 2016, який складається World Wide Web Foundation і аналізує глобальні тенденції поширеності та впливу відкритих даних у світі, Україна посіла 44 місце серед 115 країн світу [5]. Зокрема за рівнем готовності до впровадження відкритих даних – 55 місце, за рівнем впровадження відкритих даних – 35 місце та за впливом наявності відкритих даних на бізнес, політику та громадянське суспільство – 19 місце. Найбільш відкритими в Україні є дані щодо державного бюджету (80%), рівня злочинності (80%), реєстр юридичних осіб

(75%), інформація про показники початкової і середньої освіти (75%), інформація щодо державних витрат (65%) і публічних закупівель (65%). Найбільш закритими є дані щодо карт місцевості (5%), прав власності на землю (5%), розкладу громадського транспорту (5%), стану системи охорони здоров'я (5%), перепису населення (15%), законодавства (15%), міжнародної торгівлі (15%), екологічної статистики (15%) та результатів виборів (15%).

Таким чином, в Україні існують суттєві проблеми з формуванням та реалізацією ефективної державної політики в сфері ІКТ, зокрема відсутній план дій щодо реалізації національної стратегії подальшого розвитку інформаційного суспільства в Україні; не подолано цифрову нерівність у доступі громадян України до електронних комунікацій та інформаційних ресурсів, повільно зростає рівень комп'ютерної грамотності населення; низький рівень впровадження та використання можливостей ІКТ у сферах освіти, науки, культури, охорони здоров'я, відсутні відповідні галузеві та міжгалузеві програми; відсутні програми розвитку електронного урядування в системі органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, зокрема програми з надання електронних адміністративних послуг [9,10].

Крім того, існують обтяжливі процедури виходу на ринок телекомунікацій, зокрема суб'єкти господарювання, крім включення до реєстру операторів, провайдерів телекомунікацій, залежно від виду діяльності, як правило, зобов'язані отримувати ліцензію на вид діяльності у сфері телекомунікацій та/або ліцензію на користування радіочастотним ресурсом України, та/або дозвіл на використання номерного ресурсу; недостатньо врегульовані відносини для забезпечення економічної конкуренції на ринках деяких телекомунікаційних послуг, а саме: на законодавчому рівні не визначено засади проведення аналізу ринків телекомунікаційних послуг, перелік регуляторних зобов'язань для операторів, провайдерів телекомунікацій з істотною ринковою перевагою і повноваження національного регулятора щодо їх застосування; відсутні ефективні механізми нагляду (контролю) у сфері телекомунікацій, спрямовані на запобігання порушенням та зниження потенційно можливого тиску на суб'єкти господарювання, зменшення кількості перевірок таких суб'єктів [9].

Актуальним питанням залишається забезпечення інформаційної безпеки та кібербезпеки шляхом визнання на державному рівні міжнародних сертифікатів у сфері управління інформаційною безпекою, кібербезпекою та інформаційними технологіями; запровадження дієвих механізмів громадського контролю з метою унеможливлення зловживань та дотримання прав людини при перехопленні інформації силовими структурами [9].

В сфері державного управління відсутній єдиний центральний орган виконавчої влади, відповідальний за формування та реалізацію державної політики розвитку інформаційного суспільства, сфери телекомунікацій, програмування, забезпечення інформаційної безпеки та кібербезпеки, впровадження технологій електронного урядування, електронного документообігу, електронного підпису, що зумовлює невизначеність та відсутність єдиної державної політики у цих сферах; недостатній рівень координації діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері ІКТ та зв'язку; несумісність різних інформаційних систем, що створювалися в різний час, за різними принципами, на різних технологічних платформах [10].

Через наявні прогалини у вітчизняному законодавстві відсутні дієві механізми захисту прав споживачів телекомунікаційних послуг у разі припинення діяльності операторів, провайдерів телекомунікацій.

Для подолання зазначених проблем і стимулювання розвитку ІКТ в Україні вважаємо за необхідне вжиття наступних заходів [9,10]:

- ✓ створення цілісної нормативно-правової системи з питань розвитку інформаційно-комунікаційних технологій в Україні;
- ✓ утворення центрального органу виконавчої влади, що забезпечуватиме формування та реалізацію державної політики у сферах ІКТ та зв'язку, розвитку інформаційного суспільства, інформатизації, телекомунікацій, програмування, інформаційної безпеки та кібербезпеки, впровадження технологій електронного урядування, електронного документообігу, електронного підпису тощо;
- ✓ створення сприятливих умов оподаткування для суб'єктів господарювання ІКТ-галузі та сприяння розвитку малого бізнесу шляхом запровадження економічних стимулів для ІКТ-бізнесу з наступним моніторингом економічного ефекту зазначених стимулів;
- ✓ зниження нетарифних бар'єрів для міжнародної торгівлі товарами ІКТ, зокрема спрощення та прискорення процедур сертифікації їх відповідності, визнання європейських сертифікатів відповідності;

- ✓ прискорення запровадження комплексу міжнародних та європейських стандартів, що регулюють інформаційно-комунікаційні технології та інформаційні відносини;
- ✓ забезпечення визнання на державному рівні міжнародних сертифікатів у сфері управління ІКТ, управління інформаційною безпекою та кібербезпекою;
- ✓ впровадження технологій електронного урядування шляхом переходу на електронний документообіг усіх органів державної влади, а також забезпечення функціональної взаємодії органів державної влади виключно на засадах спільного використання електронних інформаційних ресурсів і реєстрів;
- ✓ створення та ведення державних електронних ресурсів і реєстрів за єдиними організаційними, методологічними і програмно-технічними принципами, які мають забезпечити технологічну та семантичну сумісність (інтероперабельність) і взаємодію державних електронних ресурсів та реєстрів між собою та з іншими комунальними і приватними інформаційно-комп'ютерними системами та мережами;
- ✓ забезпечення рівного доступу усіх верств населення до електронних інформаційних ресурсів та послуг, шляхом стабільного функціонування Єдиного державного веб-порталу відкритих даних та передбачення можливості пільгового придбання або отримання в користування пристроїв для доступу до інтернет-послуг для соціально незахищених категорій громадян;
- ✓ створення сприятливих умов для розвитку "електронних" секторів економіки (торгівля, надання фінансових та банківських послуг тощо), поліпшення інвестиційного клімату для міжнародного трансферу та адаптації в Україні передових інформаційних технологій;
- ✓ прискорення запровадження ІКТ та розвитку національних інформаційних ресурсів у сфері освіти, зокрема забезпечення розвитку ІКТ-підприємництва на базі вищих навчальних закладів шляхом стимулювання комерціалізації наукових розробок учених та студентів через створення вищими навчальними закладами комерційних підприємств;
- ✓ проведення інформаційно-роз'яснювальних кампаній для формування у громадян навичок користування комп'ютерними та інтернет-технологіями з метою стимулювання їх використання у професійному та повсякденному житті (електронні адміністративні послуги, дистанційна освіта, охорона здоров'я, дозвілля тощо), а також підвищення обізнаності громадян з питань інформаційної безпеки, кібербезпеки та захисту інформації щодо захисту конфіденційної інформації, зокрема персональних даних, протидії загрозам її несанкціонованого використання.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Україна має істотний потенціал у розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ). Але для того, щоб у найкоротший час реалізувати цей потенціал і зайняти гідне місце серед країн з розвиненими ІКТ, нашій країні необхідно вжити системні та комплексні заходи щодо впровадження інформаційних технологій у всі сектори громадянського суспільства [6,7,8]. Метою таких дій має стати, як забезпечення у населення масової комп'ютерної грамотності, так і формування у громадян стійкого національного усвідомлення безальтернативності застосування інформаційних технологій у державному, комерційному і громадському секторі громадянського суспільства. Ключову роль в успішній реалізації зазначеної мети має відіграти держава в тісній взаємодії з громадськістю. Саме ця коаліція держави з громадськими організаціями та іншими представниками громадянського суспільства має забезпечити неуклінне впровадження новітніх інформаційних сервісів у всі аспекти життєдіяльності громадян.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. The Global Information Technology Report 2016: Innovating in the Digital Economy. Silja Baller, Soumitra Dutta, Bruno Lanvin. World Economic Forum, Cornell University, INSEAD. Geneva, 2016.
2. Measuring the Information Society Report 2016. International Telecommunication Union. Geneva, 2016/
3. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на підприємствах. Статистичний бюлетень. Державна служба статистики України. Київ, 2017.
4. E-Government Survey 2016: E-Government in support of sustainable development. United Nations. New York, 2016.
5. Open Data Barometer 4th Edition — Global Report. The World Wide Web Foundation, 2017.
6. Лук'янов О. Інформаційні технології як стимул для соціально-економічного розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prostir.ua/?library=informatsijni-tehnologiji-yak-stymul-dlya-sotsialno-ekonomichnoho-rozvytku-v-ukrajini>.

7. Главком [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://glavcom.ua/news/ukrajina-uviyshla-v-top-50-krajn-za-rivnem-elektronnoji-uchasti-gromadyan-v-upravlinni-derzhavoyu-367658.html>.

8. Ресурсний центр гурт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gurt.org.ua/articles/29961>.

9. Рекомендації парламентських слухань на тему: «Реформи галузі інформаційно-комунікаційних технологій та розвиток інформаційного простору України». Постанова Верховної Ради України від 31 березня 2016 року № 1073-VIII. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1073-19>.

10. Концепція розвитку електронного урядування в Україні. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2017 р. № 649-р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>.

REFERENCES

1. The Global Information Technology Report 2016: Innovating in the Digital Economy. Silja Baller, Soumitra Dutta, Bruno Lanvin. World Economic Forum, Cornell University, INSEAD. Geneva, 2016.

2. Measuring the Information Society Report 2016. International Telecommunication Union. Geneva, 2016/

3. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrayiny (2017). Vykorystannya informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy na pidpryyemstvakh. [The use of information and communication technologies by enterprises.]. Statystychnyy byuletyn' – [Statistical bulletin.]. Kyiv, 2017. [in Ukrainian].

4. E-Government Survey 2016: E-Government in support of sustainable development. United Nations. New York, 2016.

5. Open Data Barometer 4th Edition — Global Report. The World Wide Web Foundation, 2017.

6. Luk`yanov O. (2015). Informatsiyni tekhnolohiyi yak stymul dlya sotsial'no-ekonomichnoho rozvytku v Ukrayini [Information technologies as an incentive for socio-economic development of Ukraine][Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.prostir.ua/?library=informatsijni-tehnolohiji-yak-stymul-dlya-sotsialno-ekonomichnoho-rozvytku-v-ukrajini>. [in Ukrainian].

7. Hlavkom [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://glavcom.ua/news/ukrajina-uviyshla-v-top-50-krajn-za-rivnem-elektronnoji-uchasti-gromadyan-v-upravlinni-derzhavoyu-367658.html>. [in Ukrainian].

8. Resursnyy tsentr hurt [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://gurt.org.ua/articles/29961>. [in Ukrainian].

9. Rekomendatsiyi parlament's'kykh slukhan' na temu: «Reformy haluzi informatsiyno-komunikatsiynykh tekhnolohiy ta rozvytok informatsiynoho prostoru Ukrayiny». [Recommendations of the parliamentary hearings on the theme: "Reforms in the field of information and communication technologies and development of the information space of Ukraine".]. Postanova Verkhovnoyi Rady Ukrayiny vid 31 bereznya 2016 roku №1073-VIII. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1073-19>. [in Ukrainian].

10. Kontseptsiya rozvytku elektronnoho uryaduvannya v Ukrayini. [Concept of e-government development in Ukraine]. Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 20 veresnya 2017 r. №649-r. [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>. [in Ukrainian].

РЕФЕРАТ

Червякова В.В. Інформаційно-комунікаційні технології як фактор соціально-економічного розвитку України. / В.В.Червякова, Т.І.Червякова// Вісник Національного транспортного університету. Серія «Економічні науки». Науково-технічний збірник. – К. : НТУ, 2018. – Вип. 2 (41).

Стаття присвячена аналізу розвитку інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в Україні та визначенню факторів, що стримують їх розвиток, а також розробці шляхів подолання виявлених проблем і стимулювання розвитку ІКТ в Україні.

Об'єкт дослідження – інформаційно-комунікаційні технології в Україні.

Мета роботи – аналіз розвитку ІКТ в Україні, визначення проблем та розробка заходів щодо їх подолання.

Методи дослідження – аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, графічні.

Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) є одним з найбільш важливих чинників стимулювання економічного зростання та розвитку громадянського суспільства, зайнятості

населення та розширення конкуренції. Рівень технологічного розвитку визначає не лише економічний потенціал країни та якість життя її громадян, а також роль і місце цієї країни в глобальному суспільстві, масштаби та перспективи її економічної та політичної інтеграції в світову спільноту. Проаналізовано рівень розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій в Україні в 2016 році згідно з Індексом мережевої готовності та Індексом розвитку ІКТ. Досліджено ключові напрями використання мережі Інтернет, веб-сайтів, соціальних медіа та хмарних обчислень в діяльності вітчизняних підприємств. Встановлено, що ІКТ активно використовуються не лише в підприємницькій діяльності, а й в сфері державного управління України. Визначено основні проблеми з формуванням та реалізацією ефективної державної політики в сфері ІКТ. Запропоновано заходи для стимулювання розвитку ІКТ в Україні.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ (ІКТ), ХМАРНІ ОБЧИСЛЕННЯ, ІНТЕРНЕТ, СОЦІАЛЬНІ МЕДІА, ВЕБ-САЙТ, ЕЛЕКТРОННЕ УРЯДУВАННЯ.

ABSTRACT

Cherviakova V.V., Cherviakova T.I. Information and communication technologies as a factor of social and economic development of Ukraine. *Visnyk National Transport University. Series «Economic sciences»*. Scientific and Technical Collection.– Kyiv: National Transport University, 2018. – Issue 2 (41).

The article is devoted to the analysis of information and communication technologies (ICTs) development in Ukraine, definition of the factors, which hinder their development, and development of the ways to overcome identified problems and stimulate ICT development in Ukraine.

Object of study – information and communication technologies in Ukraine.

Purpose – analysis of ICT development in Ukraine, identifying problems and developing measures to overcome them.

Methods of research – analysis, synthesis, generalization, systematization, graphic.

Information and communication technology (ICT) is one of the most important factors of economic growth stimulation and development of civil society, employment and increase of competition. The level of technological development determines not only the economic potential of the country and the quality of its citizens' life, but also the role and place of this country in a global society, the scale and prospects of its economic and political integration into the world community. The level of information and telecommunication technologies development in Ukraine in 2016 was analyzed according to the Network Readiness Index and the ICT Development Index. The key directions of the use of the Internet, websites, social media and cloud computing by domestic enterprises were investigated. It was established that ICTs are actively used not only in entrepreneurial activity, but also in the sphere of public administration of Ukraine. The main problems with formation and implementation of effective state policy in the field of ICT were determined. The measures to stimulate ICT development in Ukraine were proposed.

KEY WORDS: KEYWORDS: INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGY (ICT), CLOUD COMPUTING, INTERNET, SOCIAL MEDIA, WEB SITES, E-GOVERNANCE.

РЕФЕРАТ

Червякова В.В. Информационно-коммуникационные технологии как фактор социально-экономического развития Украины. / В.В. Червякова, Т.И. Червякова // *Вестник Национального транспортного университета. Серия «Экономические науки»*. Научно-технический сборник. – К.: НТУ, 2018. – Вып. 2 (41).

Статья посвящена анализу развития информационно-коммуникационных технологий (ИКТ) в Украине и определению факторов, сдерживающих их развитие, а также разработке путей преодоления выявленных проблем и стимулирования развития ИКТ в Украине.

Объект исследования – информационно-коммуникационные технологии в Украине.

Цель работы – анализ развития ИКТ в Украине, определение проблем и разработка мероприятий по их преодолению.

Методы исследования – анализ, синтез, обобщение, систематизация, графические.

Информационно-коммуникационные технологии (ИКТ) являются одним из наиболее важных факторов стимулирования экономического роста и развития гражданского общества, занятости населения и расширения конкуренции. Уровень технологического развития определяет не только экономический потенциал страны и качество жизни ее граждан, а также роль и место этой страны в мировом сообществе. Проанализирован уровень развития информационно-телекоммуникационных технологий в Украине в 2016 году согласно с Индексом сетевой готовности и Индексом развития

ИКТ. Исследованы ключевые направления использования сети Интернет, веб-сайтов, социальных медиа и облачных вычислений в деятельности отечественных предприятий. Установлено, что ИКТ активно используются не только в предпринимательской деятельности, но и в сфере государственного управления Украины. Определены основные проблемы с формированием и реализацией эффективной государственной политики в сфере ИКТ. Предложены меры для стимулирования развития ИКТ в Украине.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ (ИКТ), ОБЛАЧНЫЕ ВЫЧИСЛЕНИЯ, ИНТЕРНЕТ, СОЦИАЛЬНЫЕ МЕДИА, ВЕБ-САЙТ, ЭЛЕКТРОННОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

АВТОР

Червякова Валентина Володимирівна, Національний транспортний університет, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки, <https://orcid.org/0000-0003-3568-3836>, e-mail: ChervyakovaV@bigmir.net, тел.: +380679571074.

Червякова Тетяна Іванівна, Національний транспортний університет, кандидат технічних наук, доцент кафедри електроніки та обчислювальної техніки, [ehttps://orcid.org/0000-0002-3672-9173](https://orcid.org/0000-0002-3672-9173), e-mail: Cherviakova_T@mail.ru, тел.: +380674450896.

AUTHOR

Chervyakova Valentina V., National Transport University, Ph.D., Associate Professor, Department of Economics, <https://orcid.org/0000-0003-3568-3836>, e-mail: ChervyakovaV@bigmir.net, tel.: +380679571074.

Cherviakova Tatiana I., National Transport University, Ph.D., Associate Professor, Department of electronics and computers, <https://orcid.org/0000-0002-3672-9173>, e-mail: Cherviakova_T@mail.ru, tel.: +380674450896.

АВТОР

Червякова Валентина Владимировна, Национальный транспортный университет, кандидат экономических наук, доцент кафедры экономики, <https://orcid.org/0000-0003-3568-3836>, e-mail: ChervyakovaV@bigmir.net, тел.: +380679571074.

Червякова Татьяна Ивановна, Национальный транспортный университет, кандидат технических наук, доцент кафедры электроники и вычислительной техники, <https://orcid.org/0000-0002-3672-9173>, e-mail: Cherviakova_T@mail.ru, тел.: +380674450896.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Воркут Т.А., доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри транспортного права та логістики Національного транспортного університету, м. Київ, Україна.

Бондаренко Є.В., доктор економічних наук, професор, Президент академії інвестицій в науку і будівництво України, м. Київ, Україна.

REVIEWERS:

Vorkut T.A., PhD, Professor, Head of Department of Logistics and Transport Law, National Transport University, Kyiv, Ukraine.

Bondarenko E.V., PhD, Professor, President of the Academy of investment in science and construction of Ukraine, Kyiv, Ukraine.